

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223200646
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8223200646.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcov: 1/ I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X, XXX XX B., 2/ S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X., XXX XX B., právne zastúpení: Mgr. Ondrej Barna, advokát, Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837, proti žalovanému: D. D. P. XX, XXX XX J., W.: XX XXX XXX, právne zastúpený: AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., P. O. Hviezdoslava 10625/23B, 036 01 Martin, IČO: 36 865 036, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov, č.k. 6Csp/18/2023-36 z 20.04.2023 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje uznesenie vo výrokoch I. a III.

II. Zrušuje uznesenie vo výroku II.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaných strán sporu súd prvej inštancie zo strany žalovaného odvolaním napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. uložil žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vlastnicky patriacim žalobcovi X/, zapísaných na LV č. XXX, k.ú. O., ako pozemok parc. č. XXX, o výmere XXX m², druh pozemku: záhrada, pozemok parc. č. XXX, o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, stavba - rodinný dom, postavený na pozemku parc. č. XXX, súpisné č. X (ďalej aj „nehnuteľnosti z predmetu tohto sporu“), do právoplatného skončenia konania vo veci samej; vo výroku II. priznal žalobcom plnú náhradu trov konania spojených s neodkladným opatrením a vo výroku III. uložil žalobcom podať v 30-dňovej lehote od právoplatnosti uznesenia žalobu o určenie, že na nehnuteľnostiach z tohto sporu neviazne záložné právo.

2. Po citovaní ust. § 324 ods. 1 - 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. c/d/, § 326 ods. 1, ods. 2, § 328 ods. 1, ods. 2, § 329 ods. 1, ods. 2, § 331 ods. 1, § 336 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP, § 100 ods. 1, ods. 2, § 101 Obč. zák., § 19 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách svoje rozhodnutie vecne dôvodil tým, že žalobcovia sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhali uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva na nehnuteľnosti z predmetu tohto sporu, ktorých výlučným vlastníkom je žalobca 1/ s tým, že so žalovaným ako spotrebiteľia uzavreli dňa XX.XX.XXXX X. o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX na sumu 1.000.000,- SKK, teda 33.194,- Eur, kde na zabezpečenie úveru bola v rovnaký deň uzavretá aj X. o zriadení záložného práva, predmetom ktorej ako záloh boli nehnuteľnosti z tohto sporu. Vzhľadom na to, že sa dostali s úhradou splátok do omeškania, žalovaný ich listom zo dňa 04.03.2010 vyzval na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom a uviedol, že ku dňu 03.03.2010 vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru. Následne veriteľ oznámil začatie výkonu záložného práva. Výkon záložného práva bol realizovaný dobrovoľnou dražbou dňa 08.12.2011, pričom rozsudkom Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 5C/10/2012 z 11.06.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 10Co/25/2020 z 15.12.2022 bola dobrovoľná dražba určená za neplatnú. Žalovaný opäť po rokoch, dňa 21.03.2023 listom oznámil ďalší výkon

záložného práva dobrovoľnou dražbou Oznámením o dražbe č. XXX/XXXX. Dobrovoľnou dražbou sa majú opäť dražiť nehnuteľnosti z predmetu sporu, pričom žalobcovia ich nepretržite užívajú a ide o ich jediné obydlie. K. spoločnosť K., s.r.o. im listom zo dňa 21.03.2023, označeným ako M. o K. č. XXX/XXXX oznámila, že dňa XX.XX.XXXX o XX:XX hod. chce vykonať dražbu nehnuteľností z predmetu tohto sporu. Navrhovateľom dražby je žalovaný ako záložný veriteľ. V rodinnom dome, ktorý je ich jediným bydlím a ktorý slúži na bývanie, sa aktuálne zdržiavajú a riadne užívajú tento rodinný dom, ako aj prilahlé pozemky, ktoré sú taktiež predmetom výkonu záložného práva. Nemajú k dispozícii žiadnu inú obývatel'nú nehnuteľnosť a tieto nehnuteľnosti sú jediným hodnotným majetkom žalobcu 1/. Toto ich jediné obydlie poníma ústavnú ochranu a aj ochranu v kontexte medzinárodných záväzkov. Ide o ohrozenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam realizáciou záložného práva veriteľom (žalovaným) výkonom dobrovoľnej dražby. Podľa ich názoru existuje dôvodná obava, že sa v prípade uskutočnenia dražby tieto nehnuteľnosti predajú za oveľa nižšiu cenu, ako je ich reálna hodnota, pričom žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal z akých konkrétnych nárokov a v akej výške je zložený celý údajný dlh, teda nemožno bez súdneho prieskumu objektivizovať ani existenciu samotnej pohľadávky. Veriteľ žiadnym iným spôsobom svoju údajnú pohľadávku neuplatňoval. Samotná pohľadávka je s ohľadom na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru podľa ich názoru v celom rozsahu premlčaná. Rovnako je premlčané aj záložné právo. Výkon záložného práva už realizovaný bol 08.12.2011. Je podľa ich názoru potrebné skúmať konanie veriteľa z pohľadu dobrých mravov a v kontexte s už uvedeným podrobiť súdnu prieskumu aj zmluvné podmienky a prípadne uplatňovanú pohľadávku, ktorú výkonom záložného práva po viac ako 13 rokoch od jej možného začatia chce veriteľ opätovne vykonávať. Je dôvodným domáhať sa aj žalobkyňou 2/ nariadenia neodkladného opatrenia, pretože aj v jej prípade ide o jediné obydlie a napriek skutočnosti, že nie je vlastníčkou nehnuteľností z predmetu tohto sporu, smeruje aj voči jej právam a oprávneným záujmom výkon záložného práva. Ako záložná dlžníčka a spoludlžníčka popri žalobcovi 1/ by totiž v prípade vymoženia plnenia v prospech veriteľa výkonom záložného práva od žalobcu 1/ mala regresnú povinnosť nahradiť plnenie žalobcovi 1/, lebo veriteľ by sa uspokojil len z jeho výlučného majetku, nepatriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zároveň vzniesli námietku premlčania hlavného záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere a taktiež aj akcesorického záväzku, vyplývajúceho zo záložnej zmluvy, ktorým je záložné právo veriteľa. Veriteľ má viacero možností, ako si v prípade, že je to nevyhnutné, pohľadávku uplatniť. Napriek vymedzeným viacerým možnostiam, veriteľ realizoval len výkon záložného práva a hoci by sa mohol uspokojiť z pohľadávky inými spôsobmi, vybral si taký spôsob, kde absentuje súdna kontrola. Neprimeranosť a nemorálnosť konania veriteľa je daná aj tým, že hodnota nehnuteľnosti vysoko prekračuje výšku pravdepodobného reálneho dlhu. Výkon záložného práva je teda aj z tohto pohľadu v rozpore s dobrými mravmi, lebo nie je nevyhnutné, aby veriteľ začal s výkonom záložného práva, ktoré je najhrubším a pre nich najagresívnejším spôsobom, navyše ich chce významne zasiahnuť tak, že ich zbaví obydlia, v ktorom žijú. Reálnosť hrozby porušenia ich práv je dôvodná a preukázaná oznámením o začatí výkonu záložného práva s termínom dražby XX.XX.XXXX. Reálne a preukázateľne hrozí vydraženie ich obydlia, pri hrubo nemorálnom a nelegitímnom výkone záložného práva, a teda je tu skutočná hrozba, že prídu o strechu nad hlavou pri podhodnotených nehnuteľnostiach, pri vymáhaní plnení bez predchádzajúcej súdnej kontroly a z neprijateľných zmluvných podmienok, to všetko pri premlčaní hlavného záväzku a premlčaní záložného práva. Z listín predložených žalobcami mal súd následne za osvedčené, že žalobca 1/ je vlastníkom nehnuteľností z predmetu tohto sporu a že žalobcovia uzatvorili nimi zmieňovanú úverovú zmluvu a na zabezpečenie poskytnutého úveru aj záložnú zmluvu, kde žalovaný oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.03.2010 vyhlásil mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru a vyzval žalobcu 1/ splatiť pohľadávku 35.940,64 Eur k 13.03.2010, pričom výkon záložného práva bol už raz realizovaný dobrovoľnou dražbou, ktorá bola rozsudkom Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 5C/10/2012 zo dňa 11.06.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Co/25/2020 zo dňa 12.12.2022 určená za neplatnú. Z oznámenia o dražbe zo dňa 21.03.2023 mal preukázané, že dražobná spoločnosť K., s.r.o. na základe návrhu žalovaného oznámila miesto a čas konania dražby nehnuteľností z predmetu tohto sporu na deň XX.XX.XXXX o XX:XX hod. na notárskom úrade C.. I. Y., J.. Uvedené skutočnosti v spojení s tvrdením žalobcov o tom, že samotná pohľadávka je premlčaná s ohľadom na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru v celom rozsahu a rovnako aj záložné právo (výkon záložného práva bol realizovaný už 08.12.2011) a ich vôli podať žalobu o neexistenciu záložného práva osvedčujú podľa súdu prvej inštancie existenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov a poskytnutia dočasnej ochrany vlastníckemu právu žalobcom k nehnuteľnostiam do času, kým súd rozhodne vo veci samej o nimi vnesenej námietke premlčania výkonu záložného práva. Možnou formou obrany v danej situácii žalobcov, kedy žalovaný chce vykonať dražbu, je žaloba o určenie neexistencie záložného práva (o určenie, že tu záložné právo nie je, prípadne o určenie, že na

nehnutelnostiach neviazne ťarcha v podobe predmetného záložného práva). Mal teda za osvedčené vzhľadom na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru ku dňu 03.03.2010 a tiež neplatne realizovaný výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou dňa 08.12.2011 a vznesenú námietku premlčania, že je tu spor o existenciu záložného práva, keďže zo žalobcami tvrdených skutočností vyplýva, že výkon záložného práva neprebíhal od 08.12.2011 a pohľadávka, ktorá je zabezpečená predmetným záložným právom, sa javí byť premlčaná vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti ku dňu 3.3.2010). V dôsledku realizácie sporných práv žalovaného, a to výkonom práva záložného veriteľa, môže dôjsť k ujme na strane žalobcov v oblasti ich ústavou garantovaného nerušeného výkonu vlastníckych práv k predmetným nehnuteľnostiam. Na základe uvedeného mal za to, že žalobcovia dostatočne osvedčili rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov, hodnoverne osvedčili dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana s tým, že nariadením neodkladného opatrenia nevznikne neprímeraná ujma na strane žalovaného ani neprímeraná výhoda na strane žalobcov. Neodkladné opatrenie v prejednávanej veci má preventívny a zabezpečovací charakter a pre jeho nariadenie nie je úlohou súdu podrobne sa zaoberať dôvodmi a okolnosťami. U žalobcov skutočne hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, keďže žalovaný začal aktívne vykonávať záložné právo formou dobrovoľnej dražby na základe záložnej zmluvy vyplývajúcej z vyššie uvedenej zmluvy o úvere, v dôsledku čoho v prípade jej neplatnosti by mohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na obydlie, do ich práva na súkromný a rodinný život a do ich práva vlastníť majetok. Takýto zásah v prípade ich konečného úspechu v konaní, by bol ťažko, ak vôbec, napravitelný. Za účelom výkonu dobrovoľnej dražby a predaja nehnuteľnosti bolo doručené žalobcom oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Sledovaným postupom žalovaný nepochybne smeruje k výkonu záložného práva. Výkonom záložného práva by došlo k nenávratnej ujme na právach a oprávnených záujmoch žalobcov. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť predajom zálohu. Vzhľadom na to, že pomery medzi stranami nepostačuje upraviť neodkladným opatrením, súd súčasne žalobcom uložil povinnosť podať voči žalovanému, a to v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia, žalobu o určenie, že na nehnuteľnosti neviazne záložné právo. Žalobcovia namietali, že záložné právo je premlčané. Táto otázka ostáva otvorená a súd v rámci konania o nariadení neodkladného opatrenia nemôže danú otázku riešiť. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu.

3. Označené uznesenie včas podaným, obsahovo masívnym odvolaním, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ - h/ CSP, prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu napadol žalovaný. Odvolacie námietky žalovaného možno zhrnúť do nasledovných rovín: (i) nedoručenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s jeho prílohami žalovanému; (ii) neúplnosť podania z dôvodu absencie žalobného návrhu v samotnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; (iii) neakcentovanie predmetu sporu, zápis do nesprávneho registra a porušenie práva na zákonného sudcu, pretože v súdnej veci nejde o spor zo zmluvy (tobôž nie spotrebiteľskej), ale o spor o určenie neexistencie práva, kde mieste príslušným súdom je podľa názoru odvolateľa OS BA III; (iv) nepreskúmateľnosť, arbitrárnosť napadaného rozhodnutia, ktoré ignoruje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a odklon od nej nie je odôvodnený; (v) akcent na to, že ide o neodkladné opatrenie pred konaním vo veci samej, kde neboli splnené požiadavky na jeho nariadenie, ktorými sú náhle okolnosti, hrozba bezprostredne hroziacej ujmy, existencia možného nenapraviteľného stavu a osvedčenie nároku s vysokou mierou pravdepodobnosti s tým, že aj napriek značnému možnému majetkovému poškodeniu odvolateľa ako banky a poskytovateľa úverov, ten nebol konajúcim súdom vyzvaný k vyjadreniu sa k návrhu, pričom kogentné ust. § 151a a § 151j Obč. zák. ho ako záložného veriteľa oprávňujú za účelom uspokojenia jeho pohľadávky vykonať záložné právo, ktoré je zapísané v katastri a ktorého zápis súd ignoruje, pričom žalobcovia netvrdili a ani neosvedčili, aby plnili svoj dlh riadne a včas, kde žalobcom právny poriadok dáva ucelený rad právnych prostriedkov ochrany ich práv, čo vylučuje potrebu v súdnej veci nariadenia neodkladného opatrenia, keď konaním dražby ani nedochádza k reálnemu zásahu do faktického stavu; (vi) tvrdenie o snahe žalobcov šikanóznym spôsobom zneužiť oprávnenia plynúce predovšetkým zo spotrebiteľského práva s úmyslom odvolateľa majetkovo poškodiť bez akéhokoľvek relevantného dôvodu; (vii) tvrdenie o nevyhnutnosti postupu v zmysle § 327 CSP z dôvodu neúplnosti a nevykonateľnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a nemožnosti o veci potom z toho dôvodu meritórne rozhodnúť; (viii) námietka k uloženej žalobnej povinnosti súdom, ktorá je odlišná od toho, čo uvádzajú sami žalobcovia (uložená žalobná povinnosť o určenie, že na nehnuteľnostiach neviazne záložné právo, naproti žalobcami deklarovanej žalobe o určenie neexistencie záložného práva) s tým, že nariadeniu neodkladného opatrenia bráni i neodôvodnenosť žaloby vo veci samej; (ix) vyjadrenie názoru, že záložné právo sa z podstaty nemôže premlčať a v prípade pripustenia možnosti opaku sa plynutie premlčacej doby pretrháva

oznámením o začatí výkonu záložného práva, ktorý je prvým úkonom s tým, že navrhované rozhodnutie zasahuje do jeho ústavného práva na majetok; (x) námietka o nesprávnom rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania spojených s neodkladným opatrením v tu napadnutom rozhodnutí, lebo to nie je rozhodnutím vo veci samej. Na základe toho odvolateľ navrhol nasledovné alternatívy: zrušenie napadnutého rozhodnutia, jeho zmenu a zamietnutie návrhu, prípadné odmietnutie podania žalobcov, resp. postúpenie veci miestne príslušnému súdu a súčasne uplatnil trovy konania.

4. Žalobcovia sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného možno priznať iba čiastočný úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky tak pre čiastočné potvrdenie rozhodnutia (výroky I. a III.) podľa § 387 ods. 1 CSP, ako aj pre jeho čiastočné zrušenie (výrok II.) podľa § 389 písm. d/ CSP.

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na ťažiskovú odvolaciu argumentáciu žalovaného, odôvodnenie preskúmaného uznesenia ako i skutočnosti osvedčené obsahom spisu, bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia a či o návrhu rozhodol správne obsadený súd.

7. Odvolací súd konštatuje, že žalovaný v podstate polemizuje s odôvodnením napadnutého prvoinštančného rozhodnutia, resp. s jeho jednotlivými citáciami a v reakcii naň/na ne vyvodzuje inú/ odlišnú skutkovú a právnu súvislosť, na základe ktorej má za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný nie je.

8. Požiadavky, ktoré sú z hľadiska ústavných aspektov kladené na rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia možno sformulovať do týchto dvoch základných podmienok: (i) musia mať predovšetkým zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy), (ii) musia byť vydané príslušným orgánom a nemôžu byť prejavom svojvôle (čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy). Tento právny názor, z ktorého vychádzal odvolací súd vyslovil už vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 234/08 aj Ústavný súd SR.

9. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Podmienkou je taktiež osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

10. Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Musí sa prihliadať na ochranu oprávnených záujmov toho, kto o nariadenie neodkladného opatrenia žiada. Na druhej strane sa tiež musí prihliadnuť na ochranu toho, proti komu má navrhované neodkladné opatrenie smerovať, aj keď táto ochrana nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby prakticky znemožnila nariadenie neodkladného opatrenia.

11. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania

znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

12. Podstatou záložného práva v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka je zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva v prípadoch, ak pohľadávka dlžníka nie je riadne a včas splnená. Odvolací súd zdôrazňuje, že nemieni za žiadnych okolností tolerovať neplatenie úveru, len pripomína, že pre tieto vzťahy musí mať význam transparentnosť, dobromyseľnosť a rovnováha.

13. Jedným zo spôsobov uspokojenia pohľadávky záložcu je predaj zálohu na dražbe postupom upraveným v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. V zmysle tohto zákona je veriteľ oprávnený za zákonom stanovených podmienok siahnúť na majetok záložcu bez predchádzajúceho udobrenia súdom, resp. iným nezávislým tribunálom a dosiahnuť tak uspokojenie svojej pohľadávky voči záložcovi. Vo svojej podstate tak ide o exekúciu majetku záložcu, avšak s tým rozdielom, že nie je vykonávaná súdom, ale samotným veriteľom (podnikateľom). V takýchto prípadoch výkon záložného práva prípadné otázky súvisiace s existenciou, či výškou pohľadávky posudzuje samotný záložný veriteľ, ktorý má na výkone záložného práva finančný záujem. Práve v takýchto prípadoch dochádza k nezohľadňovaniu tak možností na opätovné splácanie dlhu, ako ani závažných okolností, akými sú napríklad ochrana obydľia, či nekalé obchodné praktiky. Pre záložných veriteľov je v takýchto prípadoch skôr dôležitým to, že dlžník si riadne neplní, resp. vôbec neplní svoje povinnosti, a preto je daný dôvod na výkon záložného práva, pričom rozhodujúcou je v takýchto prípadoch výška pohľadávky.

14. Odvolací súd poukazuje na to, že Súdny dvor Európskej únie vo veci Kušionová c/a Smart Capital (C-34/13) nedeklaroval rozpor Slovenskej právnej úpravy mimosúdneho výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby s únijským právom, no pre posúdenie dôvodnosti návrhu sú dôležité dôvody tohto rozhodnutia. Súdny dvor Európskej únie v bodoch 63, 64 a 65 uvedeného rozhodnutia konštatoval, že strata rodinného obydľia môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa, ale aj uviesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie. V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že strata bývania je jedným z najväznejších zásahov do práva na rešpektovanie obydľia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať v podstate možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie. V práve Únie predstavuje právo na obydľie základné právo zaručené článkom 7 Charty, ktoré musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní smernice 93/13.

15. Možno sa stotožniť s názorom odvolateľa, že dobrovoľná dražba je jeden zo zákonných spôsobov výkonu záložného práva a že má na jej vykonanie právo. Nemožno sa však stotožniť s názorom odvolateľa, že neexistujú žiadne obmedzenia výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Aj tak silné právo, akým nepochybne záložné právo je, môže pri jeho výkone čeliť obmedzeniu vo svetle princípov súkromného práva.

16. V predmetnom prípade tak dochádza ku konfliktu dvoch práv - práva žalovaného požadovať splnenie dlhu a práva žalobcov na obydľie. Pre vyriešenie uvedeného konfliktu je potrebné posúdenie primeranosti výkonu záložného práva, pričom povinnosťou súdov je tento konflikt vyriešiť.

17. Výkon záložného práva (ako každý iný výkon práva) musí byť v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti. Platí totiž ust. § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

18. Zo súdom prvej inštancie osvedčených skutočností vyplýva, že žalovaný sa ako záložný veriteľ rozhodol využiť inštitút výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby (mimosúdne), ktorú mala dňa XX.XX.XXXX vykonať dražobná spoločnosť. Žalovaný ako záložný veriteľ si sám určil výšku pohľadávky, pričom nie len samotná výška pohľadávky, ale aj jej súdna vymáhateľnosť, a v neposlednom rade i existencia záložného práva sú žalobcami spochybňované, kde pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly, by mohol žalovaný vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok (napr. poplatky za upomienky, poplatky za poskytnutie úveru, atď.). Tieto uvedené skutočnosti je potrebné potom považovať za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy

právných vzťahov, ktoré v danom prípade zistené boli, a ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v danej veci. Žalobcovia totižto nemajú iné prostriedky do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej proces realizácie dobrovoľnej dražby zastaviť, než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia. Do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej je žiaduce dočasne upraviť pomery strán a zamedziť realizácii dobrovoľnej dražby.

19. Odvolací súd pripomína, že realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby dochádza k reálnej hrozbe na strane žalobcov a neprimeraný zásah do práva na obydlie, a tým aj neprimeraný zásah do ich rodinného a súkromného života, preto nie je možné bez akejkoľvek súdnej kontroly prostredníctvom inštitútu dobrovoľnej dražby predajom nehnuteľnosti zbaviť žalobcov ako záložcov obydliá len na základe písomného vyhlásenia záložného veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa výkon záložného práva realizuje, ktoré je postavené na roveň exekučnému titulu teda má priamy dosah na ústavné práva záložcu.

20. Uložením povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva nevznikne žalovanému žiadna ujma, avšak naproti tomu, ak by odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, v takom prípade by žalobcom reálne hrozila strata ich obydliá, a teda reálne by mohli ostať bez strechy nad hlavou. V takom prípade by potom napravenie takto vzniknutého následku a návrat do pôvodného stavu bol možný len podaním žaloby o neplatnosť dražby, resp. iného úkonu, ktorým by žalobcovia stratili vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, čo by následne spôsobilo na strane žalobcov len ďalšie trovy a výdavky, nehovoriac o čase, ktorým by sa dostali k svojmu právu. Na druhej strane, ak by bol žalovaný ako veriteľ v konaniach vo veci samej predsa len úspešný, potom môže záložné právo vykonať a následne sa domáhať od žalobcov zaplataenia všetkých dlhov vrátane úrokov z omeškania. Týmto je daný a osvedčený naliehavý právny záujem a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia je jediný možný spôsob ako sa môžu žalobcovia brániť pred pozbavením ich vlastníckeho práva k obydliu.

21. Odvolací súd na tomto mieste dáva tiež do pozornosti i rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci McCann proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 13.05.2008, č. 19009/04, bod 50, v ktorom Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „Strata príbytku je najzávažnejšia forma zásahu do práva na rešpektovanie obydliá. Akákoľvek osoba ohrozená zásahom tohto rozsahu by mala mať principiálne príležitosť nechať posúdiť primeranosť opatrenia nezávislým súdom vo svetle relevantných zásad podľa čl. 8 Dohovoru, bez ohľadu na to, že podľa vnútroštátneho práva jej právo zdržiavať sa v príbytku skončilo.“

22. Záverom teda možno konštatovať, že zo správania žalovaného, ktorý má postavenie veriteľa vyplýva, že už realizoval úkony, ktoré smerujú k realizácii výkonu záložného práva k dotknutým nehnuteľnostiam, kde žalobcami je nateraz spochybňovaná nie len samotná výška pohľadávky, ale aj jej súdna vymáhateľnosť a v neposlednom rade i existencia záložného práva, teda odvolací súd má za to, že v predmetnom prípade je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a tak aj dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. bolo správne.

23. Odvolací súd ešte zdôrazňuje, že v takýchto prípadoch neodkladné opatrenie možno vnímať len ako dočasné opatrenie, ktoré je limitované trvaním konania vo veci samej. Vzhľadom na to, že v predmetnom prípade ešte nebola podaná žaloba vo veci samej, súd prvej inštancie správne uložil povinnosť žalobcom, aby v lehote 30 dní podali žalobu na súde vo veci samej výrokom III. Odvolací súd v tomto zároveň zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie v takýchto prípadoch zásadne neprejudikuje práva a záujmy strán sporu a zaniká v zásade právoplatným rozhodnutím súdu vo veci samej. Uvedený záver potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 171/2010 zo dňa 22.09.2010 podľa ktorého: „Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabráňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov a ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný, a môže rozhodnúť inak.“

24. Tvrdenia odvolateľa o nedoručení mu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho príloh pravdivým nie je, pretože ako vyplýva z doručky na čl. 41 spisu, žalovanému bol spolu s uznesením o nariadení neodkladného opatrenia doručený nie len samotný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ale i všetky jeho prílohy. Potvrzuje to i tá skutočnosť, že právny zástupca žalovaného, ktorý vo svojom odvolaní venuje nemalú pozornosť samotnému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podal odvolanie dňa 09.05.2023, pričom prístup do elektronického súdneho spisu mal až od 12.05.2023, no doteraz z jeho strany v ňom nebola zaznamenaná žiadna aktivita.

25. Názor odvolateľa, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je neúplný z dôvodu, že v ňom absentuje samotný žalobný návrh, tu odkazujúc na ust. § 326 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 132 ods. 1 CSP je mylný, pretože výkladom označených zákonných ustanovení možno jednoznačne dospieť k záveru, žalobným návrhom pri návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nutné chápať samotný petit navrhovaného neodkladného opatrenia a nie žalobný návrh vo veci samej - petit žaloby.

26. K námietke odvolateľa o neakcentovaní predmetu konania, domnelého zápisu do zlého súdneho registra a k porušeniu práva na zákonného sudcu, odvolací súd uvádza nasledovné. Vec bola na Okresnom súde Bardejov v súlade s Rozvrhom práce pre rok 2023 náhodným výberom pridelená sudcovi JUDr. Milanovi Majerníkovi, PhD. a bola zapísaná do registra „Csp“ a bola jej pridelená sp. zn. 6Csp/18/2023. Do registra „Csp“ sa v zmysle rozvrhu práce predmetného súdu a v súlade s vyhláškou č. 543/2005 Z.z., príloha 1, časť II., písm. B, zapisujú spory zo spotrebiteľských zmlúv. Civilný sporový poriadok osobitne vymedzuje vecnú príslušnosť súdu na konanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Vecne príslušný je vždy okresný súd (§ 324 ods. 2 CSP). Miestne príslušným na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je okresný súd, ktorý je alebo by bol miestne príslušný na konanie vo veci samej. V ust. § 19 písm. d/ CSP je daná výberová miestna príslušnosť súdu podľa adresy trvalého pobytu žalobcu, ktorý je spotrebiteľom za situácie, že ide o spotrebiteľský spor. Žalobcovia majú trvalý pobyt v okrese J. Navrhovaným neodkladným opatrením sa žalobcovia snažia docieľiť odvrátenie dobrovoľnej dražby iniciovanej žalovaným, s ktorým uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere (o ktorej nemôžu byť pochybnosti, že tá v zmysle § 52 ods. 1 Obč. zák. účinného v čase jej uzatvorenia napĺňala definíciu spotrebiteľskej zmluvy), kde na zabezpečenie úveru z tejto spotrebiteľskej zmluvy bola uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľnosti, ktoré majú byť postihnuté dobrovoľnou dražbou, a ktorá je podkladom pre vykonanie dobrovoľnej dražby. Za situácie, keď SD EÚ priznal spotrebiteľský charakter aj zmluve o založení nehnuteľnosti uzatvorenej medzi fyzickými osobami a úverovou inštitúciou s cieľom zaručiť sa za záväzky obchodnej spoločnosti, ktoré má táto spoločnosť voči uvedenej úverovej inštitúcii na základe zmluvy o úvere, pokiaľ tieto fyzické osoby konali s cieľom nevzťahujúcim sa na ich obchody, podnikanie alebo povolanie a nemajú funkčný vzťah s uvedenou spoločnosťou (C-534/15), nemožno mať preto pochybnosti o tom, že tu prejednávaný spor je bezpochyby sporom spotrebiteľským a jeho zápisu do registra „Csp“ u Okresného súdu Bardejov niet čo vytknúť. JUDr. Milan Majerník, PhD. je tak zákonným sudcom mieste a vecne príslušného okresného sudu. Jeho nestrannosť z objektívneho hľadiska bola spochybnovaná pertraktovaným nesúhlasom odvolateľa s procesným postupom a rozhodovacou činnosťou v tejto veci. Na uvedené však odvolací súd s poukazom na § 53 ods. 3 CSP prihliadať nemohol.

27. K námietke nevypočutia žalovaného pred rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa žiada uviesť, že na prejednanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zväčša pojednávanie nenariaďuje. Rovnako nevykonáva ani výsluch strán a návrh nezasiela na vyjadrenie žalovanému, resp. osobe, proti ktorej návrh smeruje. Procesná konštrukcia rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia síce určitým spôsobom zasahuje do princípu rovnosti strán a popiera tradičnú zásadu audiatur et altera pars (nech je vypočutá aj druhá strana), avšak vzhľadom na účel tohto inštitútu ide o zásah legitímny a zákonný. Obligatórne vyjadrenie alebo výsluch protistrany pred rozhodnutím o neodkladnom opatrení by vo väčšine prípadov znemožnilo poskytnutie rýchlej a účinnej procesnej ochrany, a to najmä z časového hľadiska. Ďalším zásadným argumentom je prevencia zmarenia účelu neodkladného opatrenia osobou, proti ktorej návrh smeruje. Kompenzačným nástrojom, ktorý vyvažuje legitímne znevýhodnenú pozíciu subjektu, proti ktorému neodkladné opatrenie smeruje, je osobitná zodpovednosť navrhovateľa za škodu a inú ujmu spôsobenú neodkladným opatrením. V rámci tohto špecifického druhu objektívnej zodpovednosti je zabezpečené zachovanie náležitých satisfakčných nárokov najmä vzhľadom na skutočnosť, že súdna moc negarantuje plnohodnotné preskúmanie dôvodnosti podaného návrhu pred vydaním neodkladného opatrenia. Preto ani táto odvolacia námietka obstať nemohla (pozri napr. NS SR, sp. zn. 6Cdo/31/2012 a sp. zn. 5Cdo/91/2012).

28. K uloženiu žalobnej povinnosti sa žiada dodať, že z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd vyhodnotil, že požadované neodkladné opatrenie má povahu procesného zabezpečovacieho prostriedku vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý má byť uplatnený riadne žalobou. Len rozhodnutím vo veci samej možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, po vykonaní náležitého dokazovania. Neodkladné opatrenie bolo nariadené za účelom bezodkladnej úpravy pomerov, vzhľadom na konanie žalovaného, ktorý už reálne vykonal kroky vedúce k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Nariadením neodkladného opatrenia však nedošlo k odstráneniu všetkých sporných skutočností medzi stranami, ku ktorých odstráneniu môže dôjsť len rozhodnutím vo veci samej. Podľa 336 ods. 2 CSP, súd vo výroku uznesenia podľa ods. 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Pri ukladaní povinnosti podať v určitej lehote žalobu, je súd povinný identifikovať sporové strany a najmä predmet konania vo veci samej. Navrhovateľovi neodkladného opatrenia (žalobcovi) musí byť zo súdneho rozhodnutia zrejmé, akú žalobu má podať (§ 137 CSP), čoho a proti komu sa ňou má domáhať. Úlohou súdu však v prípade uloženia povinnosti podať žalobu vo veci samej nie je naformulovať petit žaloby, nakoľko ide o dispozičné právo žalobcu. Súd má v uznesení uviesť len strany konania (kto voči komu má podať žalobu) a predmet konania vo veci samej. Už z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že sporovými stranami sú žalobcovia a žalovaný, a predmetom konania je žaloba v zmysle 137 CSP vlastníka nehnuteľnosti a jeho spoludžníka, na ktorej nateraz viazne záložné právo zapísané v prospech žalovaného, ktorého existencia je žalobcami spochybňovaná. Či už podaná žaloba bude zniet' na určenie, že záložné právo na nehnuteľnostiach neviazne, či na určenie neexistencie záložného práva, prípustná bude. Z tohto dôvodu potom nemožno rozmyšľať ani v intenciách naznačenými odvolateľom, že neodkladné opatrenie nemalo byť nariadené pre zjavnú neodôvodnenosť žaloby.

29. Správne súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia s odkazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 307/2020 z 23.06.2020 (ZNUÚS 68/2020) konštatoval, že otázku opodstatnenosti vznesenej námietky premlčania je potrebné posudzovať až v konaní vo veci samej a nie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022, sp. zn. 5Cdo/64/2020, ktorého závery boli pretavené na rokovaní občianskoprávneho kolégia NS SR dňa 30.05.2023, ako rozhodnutie č. 5 do nasledovnej právnej vety: „Iným príslušným orgánom“ v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka je tiež dražobník dobrovoľnej dražby. Počas dražobného konania neplynie doba, v ktorej sa premlčuje záložné právo.“

30. K poukazu odvolateľa na českú judikatúru odvolací súd udáva, že touto nie je viazaný. Najvyšší súd Slovenskej republiky už niekoľkokrát vo svojich rozhodnutiach podal výklad pojmu judikatúra a ustálená rozhodovacia prax. Za judikatúru v našom právnom prostredí je možné považovať len rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Súdneho dvora Európskej únie, či Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom v právnom prostredí Slovenskej republiky sa prioritne akceptuje ako forma precedensu judikát vo forme publikovanej právnej vety v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

31. Marginálne sa žiada taktiež dodať, že zákaz výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou prostredníctvom neodkladného opatrenia má už za sebou i úspešný test ústavnosti (napr. Ústavný súd SR, sp. zn. IV. ÚS 490/2022 z 27.09.2022).

32. Odvolací súd, keďže podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako žiadali žalobcovia splnené boli a riadne obsadený súd prvej inštancie návrhu správne vyhovel a uložil žalobnú povinnosť, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. ako vecne správne s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom vychádzal zo stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

33. Odvolací súd však postupom podľa § 389 písm. d/ CSP zrušil výrok uznesenia súdu prvej inštancie o trovách konania (II.) Neodkladné opatrenie bolo nariadené pred začatím konania s tým, že bude nasledovať konanie vo veci samej. Len za predpokladu, že nariadené neodkladné opatrenie procesne konzumuje vec samu a možno prostredníctvom jeho účinkov dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami a súd povinnosť na podanie žaloby navrhovateľovi neuloží, len v takomto prípade súd v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania v zmysle

262 ods. 1 CSP (podľa 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí). Nakoľko súdom bola uložená povinnosť podať žalobu vo veci samej za účelom dosiahnutia konečnej a trvalej úpravy pomerov medzi stranami, nie je dôvod rozhodovať o náhrade trov konania v tomto štádiu konania v rámci nariadenia neodkladného opatrenia, pretože o celkových trovách konania, a teda aj o trovách konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bude rozhodované v rámci trov konania vo veci samej. Pokiaľ by žaloba nebola v uloženej lehote podaná, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší v zmysle 336 ods. 3 CSP a v danom uznesení, ktorým sa konanie končí, rozhodne o nároku na náhradu trov konania podľa 262 ods. 1 CSP. Nakoľko v tejto časti nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody pre vydanie výroku o povinnosti žalovaného nahradiť žalobcom trovy konania neexistovali, odvolací súd v tejto časti uznesenie súdu prvej inštancie zrušil.

34. To, že neboli úplne naplnené očakávania žalovaného, teda súdy nerozhodli v súlade s jeho právnym názorom, ešte automaticky neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, pretože obsahom tohto práva je umožniť reálny prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť, čo v danom prípade bezpochyby naplnené bolo. Na ďalšiu odvolaciu argumentáciu žalovaného, zachádzajúcu do nadbytočných podrobností a rovnako viaznucu na prípadné merito veci, nespôsobilú už privodiť zmenu názoru odvolacieho súdu, nepovažoval odvolací súd za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

35. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).